RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

nr. 123.572 van 29 september 2003
in de zaak A. 116.895/IX-3222.

In zake : Filip FRANS,
die woonplaats kiest bij
advocaten W. VAN DER GUCHT en F. DIEU,
kantoor houdende te GENT,
Sint-Denijslaan 201,

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de minister van Binnenlandse Zaken,
die woonplaats kiest bij
de Federale politie DGP/DPS,
gevestigd te BRUSSEL,
Fritz Toussaintstraat 47.

D E R A A D V A N S T A T E, IXe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat Filip FRANS op 15 februari 2002 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van de beslissing van de directeur-generaal van het personeel van de federale politie van 11 december 2001 waarbij hem de hoedanigheid van kandidaat-aspirant-inspecteur van politie wordt ontnomen en waarbij hij definitief uit zijn ambt wordt ontheven;

Gelet op het arrest nr. 108.559 van 28 juni 2002 waarbij de schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit wordt bevolen;

Gezien de voortzetting van de rechtspleging van de verwerende partij;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door eerste auditeur R. AERTGEERTS;

Gelet op de beschikking van 19 februari 2003 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de regelmatig gewisselde laatste memories;

Gelet op de beschikking van 7 augustus 2003 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 15 september 2003;

Gehoord het verslag van staatsraad A. VANDENDRIESSCHE;

Gehoord de opmerkingen van advocaat F. DE MIL, die loco advocaten W. VAN DER GUCHT en F. DIEU verschijnt voor de verzoekende partij, en van adviseur P. VERHEYDEN, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van eerste auditeur R. AERTGEERTS;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Overwegende dat de gegevens van de zaak samengevat zijn in het arrest nr. 108.559 van 28 juni 2002 waarbij de schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit bevolen is;

2.1.1. Overwegende dat de verwerende partij in haar memorie van antwoord het actueel belang van verzoeker betwist, aangezien hij, door na de kennisneming van het arrest waarbij het bestreden besluit in zijn tenuitvoerlegging

werd geschorst niet aan te dringen op de voortzetting van zijn opleiding, er blijk van heeft gegeven zijn opleiding niet voort te willen zetten;

2.1.2. Overwegende dat verzoeker daar in zijn memorie van wederantwoord op repliceert dat hij de opleiding wel degelijk wenst voort te zetten en dat hij, met het oog daarop, op 16 september 2002 een aanmaning aan de verwerende partij heeft gestuurd, maar dat de verwerende partij aan die aanmaning geen enkel gevolg heeft gegeven;

2.1.3. Overwegende dat, daargelaten de vraag of, met de concrete omstandigheden van de zaak voor ogen, uit het zogenaamd stilzitten van verzoeker wel afgeleid mag worden dat hij niet meer geïnteresseerd is in de voortzetting van zijn opleiding en dat zulks volstaat om hem het actueel belang bij zijn beroep te ontzeggen, uit de brief die verzoeker op 16 september 2002 aan de verwerende partij heeft gezonden en waarin hij "met aandrang (vraagt) om dringend opnieuw opgenomen te worden als leerling aan de politieschool teneinde (zijn) opleiding verder te zetten als kandidaat-inspecteur", duidelijk blijkt dat hij op dat ogenblik de opleiding wenste voort te zetten; dat de verwerende partij dan ook niet gevolgd kan worden waar zij voorhoudt dat uit de houding van verzoeker blijkt dat hij zich definitief verzoend zou hebben met de inhoud van het bestreden besluit; dat de exceptie niet gegrond is;

2.2.1. Overwegende dat de verwerende partij in haar laatste memorie het actueel belang van verzoeker nog om een andere reden in vraag stelt, met name doordat hij bij brief van 2 mei 2003 zijn ontslag, ingaande op 2 mei 2003, aangeboden heeft en doordat dit ontslag bij ministerieel besluit van 20 mei 2003 aanvaard is; dat zij betoogt dat verzoeker thans geen personeelslid meer is van de federale politie, zodat een vernietiging van het bestreden besluit hem geen voordeel meer kan opleveren;

2.2.2. Overwegende dat de raadsman van verzoeker daar ter terechtzitting op antwoordt dat het ontslag het rechtstreeks gevolg is van de onheuse

behandeling die verzoeker -ook nog na het schorsingsarrest- te beurt gevallen is en die, zoals hij in zijn ontslagbrief heeft uiteengezet, zijn vertrouwen en geloof in de overheid geschaad heeft; dat hij betoogt dat, rekening houdend met die onheuse behandeling, verzoeker nog een moreel belang heeft bij de vernietiging van het bestreden besluit en dat er ook nog een financieel belang aanwezig is in die zin dat, in geval van vernietiging, zijn recht op wedde loopt tot de datum van zijn ontslag terwijl, indien het beroep wordt verworpen, het gevaar bestaat dat hij de tot aan zijn ontslag ontvangen wedde zal moeten terugbetalen;

2.2.3. Overwegende dat verzoeker met de ter terechtzitting aangevoerde argumenten terdege aantoont dat, ondanks de wijziging in zijn persoonlijke situatie, de vernietiging van het bestreden besluit hem een tastbaar voordeel zal opleveren; dat de verwerende partij die argumentatie niet ontkracht;

3.1. Overwegende dat verzoeker in het tweede middel de schending aanvoert van de formele motiveringsverplichting en van het redelijkheidsbeginsel; dat hij betoogt dat noch het voorstel van de voorzitter van de examenjury, noch de eindbeslissing van de directeur-generaal van het personeel afdoende redenen bevatten waarom hem, wegens zijn mislukking in de “studies”, zijn hoedanigheid van kandidaat-aspirant-inspecteur wordt ontnomen terwijl geen wettelijke of reglementaire bepaling stelt dat dergelijk examenresultaat de stopzetting van de opleiding moet inhouden, temeer daar zijn niet-slagen niet het einde van de opleiding betrof, maar een tussentijds examen waaruit niet noodzakelijk blijkt dat hij zijn opleiding niet met vrucht zou kunnen voltooien; dat hij ook stelt dat uit het klassement van de niet-geslaagden blijkt dat een aantal kandidaten, die een lager cijfer hadden behaald dan hijzelf, gedelibereerd zijn en de opleiding hebben mogen voortzetten en dat nog anderen een derde kans hebben gekregen en het trimester hebben mogen herbeginnen, terwijl uit niets blijkt waarom hij, hoewel daar redenen voor bestonden, die mogelijkheden niet heeft kunnen genieten; dat hij de bemerking van de voorzitter van de examencommissie, dat hij “waarschijnlijk niet over de nodige cognitieve vaardigheden beschikt om de opleiding tot een goed einde te brengen”, als een louter subjectief gegeven afwijst, aangezien de verwijzing naar de omstandigheid dat hij

voordien een -wezenlijk andere- opleiding bij de rijkswacht heeft gevolgd niet relevant is, aangezien de voorzitter van de examenjury noch de directeur-generaal zijn beoordeling voor die opleiding kenden, aangezien hij voor de andere vakken van het examen wel slaagde en aangezien zijn prestaties in het korps tot nog toe voldoening hebben gegeven;

3.2. Overwegende dat de verwerende partij haar uiteenzetting uit de nota met opmerkingen, neergelegd in de schorsingsprocedure, zonder bijkomende argumentatie herneemt;

3.3. Overwegende dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord, verwijzend naar het arrest in de schorsingszaak, herhaalt dat de directeur-generaal in het kader van de op hem rustende motiveringsplicht moest aanduiden welke objectieve redenen hem ertoe brachten verzoeker definitief van de herkansingsmogelijkheid, bedoeld in artikel IV.II.44,3°, uit te sluiten en dat die verplichting des te prangender is aangezien er geen algemeen studiereglement bestaat waarin de gevallen worden aangeduid waarin de deelneming aan herkansingen uitgesloten worden; dat hij ook betoogt dat de loutere verwijzing, door de voorzitter van de jury, naar zijn waarschijnlijk gebrek aan cognitieve vaardigheden ook geen motief kan vormen voor zijn afwijzing omdat niet blijkt of die stellingname aan de jury toegerekend kan worden; dat hij opnieuw besluit dat andere leerlingen, die evenmin geslaagd waren, de mogelijkheid hebben gekregen de opleiding over te doen of ze voort te zetten;

3.3.1. Overwegende dat het middel in het arrest nr. 108.559 ernstig bevonden is op grond van de volgende overwegingen :

> "4.3.1. Overwegende dat het bestreden besluit twee deelbeslissingen omvat, enerzijds het besluit van de directeur-generaal personeel van de federale politie om verzoeker op datum van 17 december 2001 de hoedanigheid van aspirant-inspecteur te ontnemen en anderzijds het besluit van dezelfde directeur-generaal om verzoeker ambtshalve en zonder opzegging een definitieve ambtsontheffing op te leggen; dat het tweede deelbesluit het door artikel IX.I.2, eerste lid, 7°, RPPol ingestelde gevolg is van de beslissing om verzoeker definitief af te wijzen tijdens zijn basisopleiding omdat hij voor de rubriek "studies" niet het door artikel 51, 2°, van het koninklijk besluit van 20 november 2001 vereiste

puntenaantal behaalde; dat, wat die beslissing betreft, verzoeker de hem toegekende punten niet betwist, maar dat het middel erop gericht is vastgesteld te zien dat het bestreden besluit geen afdoende reden bevat die zijn onmiddellijke definitieve afwijzing kan verantwoorden;

4.3.2. Overwegende dat artikel IV.II.44 RPPol bepaalt wat volgt :

'De minister of de directeur-generaal door hem aangewezen beslist over :

(...)

3° het overdoen van de basisopleiding of een deel ervan, overeenkomstig de nadere regels vervat in het algemeen studiereglement;

4° de definitieve afwijzing tijdens of op het einde van de basisopleiding, overeenkomstig de nadere regels vervat in het algemeen studiereglement.'

Overwegende dat artikel 55 van het koninklijk besluit van 20 november 2001 betreffende de basisopleidingen van de personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten en houdende diverse overgangsbepalingen bepaalt dat de examenjury in voorkomend geval 'een gemotiveerd advies (uitbrengt) met betrekking tot de in artikel IV.II.44, 3° en 4° bedoelde mogelijkheden, op basis van: 1° het verslag over het professioneel functioneren op het ogenblik van het afleggen van het tussentijds examen (en) 2° het verslag over het dagelijks werk op het ogenblik van het afleggen van het tussentijds examen en het in artikel 50, 1°, 2° en 3° bedoelde puntencijfer'; dat luidens artikel 58 van hetzelfde besluit de voorzitter van de jury het advies redigeert met de vermelding van de verschillende meningen van de juryleden; dat te dezen het advies verwijst naar het 'eenparig advies van al de leden van de jury' en naar de vaststelling dat 'het hier gaat om een tweede mislukking in het domein van de studies';

4.3.3. Overwegende dat artikel IV.II.44 van het RPPol de minister -of de gedelegeerde directeur-generaal- ertoe verplicht 'de nadere regels vervat in het algemeen studiereglement' na te leven; dat die bepaling aan de minister geen onbeperkte discretionaire bevoegdheid verleent om toepassing te maken van het 3° of van het 4° van dit artikel, maar dat zij er hem integendeel toe verplicht elke concrete beoordeling van een examenresultaat te verrichten met inachtneming van die 'nadere regels'; dat, met andere woorden, bij ontstentenis van dergelijke vooraf bepaalde regels, de minister over geen objectieve normen beschikt om een aspirant die de vooropgezette cijfers niet behaalt, in te delen in een van de categorieën bedoeld in artikel IV.II.44, 3° of 4°; dat bovendien, aangenomen dat de minister, ook bij ontstentenis van vooraf bepaalde objectieve normen, toch bevoegd is om de uitslag van de kandidaten definitief te bepalen, hij in het kader van de motiveringsverplichting en het -eveneens in het middel aan de orde gestelde- gelijkheidsbeginsel, in ieder geval moet aantonen welke objectieve redenen hem er noodzakelijk toe brengen onmiddellijk een kandidaat definitief af te wijzen en hem zodoende uit te sluiten van de herkansingsmogelijkheden, vervat in artikel IV.II., 3°, van het koninklijk besluit van 20 november 2001 (lees : artikel IV.II.44, 3° van het RPPOL);

4.3.4. Overwegende dat, naar luid van artikel IV.II.42 van het RPPol, het 'algemeen studiereglement' door de minister van Binnenlandse Zaken moet vastgesteld worden; dat de verwerende partij niet aantoont dat dergelijk algemeen reglement kan ontsnappen aan de geldende normen op het vlak van de totstandkoming, de bekendmaking en de inwerkingtreding van reglementaire

beslissingen; dat uit het door de auditeur-verslaggever ingestelde onderzoek gebleken is dat de minister nog geen algemeen reglement heeft vastgesteld;

4.3.5. Overwegende dat, met die gegevens voor ogen, de directeur-generaal van het personeel -en vóór hem de examenjury bij het formuleren van een advies-, hun beslissing om verzoeker definitief af te wijzen dan wel om hem overeenkomstig artikel IV.II.44, 3°, nog een kans te bieden, niet konden steunen op een vooraf vastgestelde regeling zodat de bestreden beslissing niet verschijnt als de eenvoudige toepassing van een aan de kandidaten tegenstelbare reglementering; dat de enkele verwijzing die de examenjury en de directeur-generaal hebben gemaakt naar het onvoldoende resultaat -na twee zittijden- 'in het domein van de studies', op zich zeker niet verantwoordt waarom verzoeker onmiddellijk definitief afgewezen moest worden terwijl de reglementering toch ook voorziet in de mogelijkheid om de opleiding geheel of gedeeltelijk over te doen; dat de voorzitter van de examenjury, in antwoord op zijn verweerschrift, weliswaar geschreven heeft dat verzoeker 'waarschijnlijk niet over de cognitieve vaardigheden beschikt om de opleiding tot een goed einde te brengen', maar dat vooreerst niet blijkt dat die beoordeling aan de examenjury toegerekend kan worden en dat vervolgens het antwoord in elk geval geen definitieve stellingname inhoudt over de mogelijkheden van verzoeker; dat daaruit het besluit kan getrokken worden dat de verwerende partij niet aantoont op grond van welke precieze reden zij het resultaat van verzoeker in het domein van de 'studies' regelmatig heeft kunnen omzetten in een definitieve afwijzing; dat in die zin het middel ernstig is";

3.3.2.1. Overwegende dat de Raad van State deze overwegingen uit het schorsingsarrest bijvalt;

3.3.2.2. Overwegende, met betrekking tot de bovengeciteerde overweging 4.3.4., dat in het Belgisch Staatsblad van 10 december 2002 het ministerieel besluit van 24 oktober 2002 houdende het algemeen studiereglement betreffende de basisopleidingen van de personeelsleden van het operationeel kader van de politiediensten bekendgemaakt is; dat luidens zijn artikel 31, dat besluit uitwerking heeft “met ingang van 1 april 2001", zodat het retroactief van toepassing is gemaakt op de bestreden beslissing; dat de artikelen 7 en 8 van dat besluit de bevoegdheid van de examenjury en van de directeur-generaal van het personeel, met het oog op de toepassing van artikel IV.II.44, 3° en 4°, als volgt omschrijven :

- Artikel 7 : “De jury verstrekt een gemotiveerd advies met betrekking tot de in artikel IV.II.44, 3° en 4° RPPol bedoelde mogelijkheden aan de directeur-generaal en bezorgt een kopie van dit advies aan de betrokkene.

Het in het eerste lid bedoelde advies omvat een individuele nota met de motivering van het mislukken en een advies over het eventueel overdoen van het geheel of een deel van de basisopleiding."

- Artikel 8 : "De schooldirecteur brengt de in artikel IV.II.44, 3° en 4°, RPPol bedoelde beslissing van de directeur-generaal ter kennis van de aspiranten door middel van een fiche met de eindresultaten.";

Overwegende dat de verwerende partij noch in haar laatste memorie, noch in haar uiteenzetting ter terechtzitting heeft aangevoerd dat het ministerieel besluit van 24 oktober 2002 de onwettigheid, vastgesteld in het schorsingsarrest, kon recht zetten; dat overigens, in de veronderstelling dat het ministerieel besluit in deze toepassing moet krijgen, de bepalingen ervan niets afdoen aan de vaststelling dat noch in het zogenaamd advies van de examenjury, noch in de beslissing van de directeur-generaal op deugdelijke wijze verantwoord wordt waarom verzoeker geen herkansing kon krijgen; dat immers het ministerieel besluit de bevoegdheid van de examenjury en van de bevoegde directeur-generaal om toepassing te maken van het 3° dan wel van het 4° van artikel IV.II.44, RPPol, op geen enkel vlak tot een gebonden bevoegdheid heeft gemaakt, maar hen integendeel de mogelijkheid laat om elk geval discretionair -weliswaar op grond van een uitdrukkelijke motivering- in één van beide categorieën onder te brengen;

3.3.3. Overwegende dat het tweede middel, gericht tegen de beslissing van de directeur-generaal om verzoeker definitief niet geslaagd te verklaren in de tussentijdse proef en hem definitief af te wijzen voor de basisopleiding, gegrond is; dat de onwettigheid van die beslissing de onwettigheid met zich brengt van het daarop gesteunde besluit om verzoeker definitief uit zijn ambt te ontheffen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt de beslissing van de directeur-generaal van het personeel van de federale politie van 11 december 2001 waarbij Filip FRANS de hoedanigheid van kandidaat-aspirant-inspecteur van politie wordt ontnomen en waarbij hij definitief uit zijn ambt wordt ontheven.

Artikel 2.

De kosten van het beroep, bepaald op 350 euro, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op negenentwintig september 2000 en drie, door de IXe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	J. DE BRABANDERE,	kamervoorzitter,
	L. HELLIN,	staatsraad,
	A. VANDENDRIESSCHE,	staatsraad,
Mevr.	V. WAUTERS,	griffier.

De griffier, **De voorzitter,**

V. WAUTERS. **J. DE BRABANDERE.**